

İşin Süresinin Erkene Alınması Özel Şartı

4735 s.K. m.15/b hükmüne göre *işin süresinden önce yapılması veya teslim edilmesi kaydıyla işin süresi ve bu süreye uygun olarak ödeme şartları* konularında değişiklik yapılabileceği öngörülmüştür. Burada eğer işin süresinde değişiklik yapılacaksa, sözleşmede kararlaştırılan işin yapılma veya teslim süresinin aşılmaması ve bu sürenin erkene alınması amaçlanmıştır.

İşin yapılma veya teslim süresi yüklenicinin borcunu ifa zamanıdır. İfa zamanı ile ilgili sözleşmede belirlenen hükümlerin yanında tamamlayıcı nitelikteki ifa zamanına ilişkin TBK m.90-m.98 hükümleri uygulanır.

Sözleşme değişikliğinde işin süresinin değiştirilebilmesi için, işin yapılma veya teslim süresinin aşılmaması koşulu imzalanacak somut değişiklik sözleşmesinin geçerliliğine ilişkin bir koşuldur. Bu koşula uyulmaksızın yapılan değişiklik sözleşmeleri geçersiz olacaktır.

4735 s.K.'da sözleşme süresinin uzatılmasına ilişkin bir durum söz konusudur. Ancak bunun m.15'teki sürenin uzatılmaması şartı ile bir ilgisi bulunmamaktadır. Çünkü sürenin uzatılmaması, taraflar arasında yapılacak sözleşme değişikliğinin bir şartı olup, süre uzatımı verilmesi ise şartları olduğu takdirde kanundan doğan bir haktır. Yükleniciye, kanundaki koşullara dayanarak süre uzatımı verilmesi, m.15'deki sürenin uzatılmaması şartının ihlal edilmesi demek değildir.

Ancak taraflar ihale dökümanında, kanundan doğan haklar dışında herhangi bir süre uzatımı verilebilmesine olanak tanıyan hükümlere yer veremezler. Nitekim emsal bir kararda, idari şartnamelerinde yer alan, sözleşme tarafı olan idarenin

izin vermesi durumunda sözleşmenin 5'er yıllık dilimler halinde uzatılabileceği, şeklindeki bir hükmün kamu ihalelerine egemen olan saydamlık, rekabet, eşit muamele, güvenirlik, gizlilik, kamuoyu denetimi, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve kaynakların verimli kullanılmasının sağlanmakla sorumlu olunması gibi ilkelere aykırılık oluşturduğuna hükmedilmiştir. Ankara BİM, T.21.07.2011, Y.D.İtiraz No:2011/3439.

Yine Yargıtay'ın verdiği bir karara göre, eserin tamamlanılarak teslim edileceği tarih kesin biçimde kararlaştırılmış olduğundan, davalı ve karşı davacının yükleniciye sözleşmenin yerine getirilmesi için ayrıca bir süre tanınmasına veya uygun bir sürenin belirlenmesi için hâkimden istekte bulunmasına gerek yoktur. Y.15.HD. T.07.04.1988, E.1988/866, K.1988/2520.

4735 s.K.'a göre istisnai bir uygulama olan ve herhangi bir ceza yaptırımını olmayan süre uzatımı verilmesi halleri ilave iş veya mücbir sebepler yüzünden yahut idareden kaynaklanan sebeplerle olabilir. 4735 s.K. m.10'daki hükümler çerçevesinde kamu ihale sözleşmesinde belirtilen ve sorumluluğu yükleniciye ait olmayan zorunlu gecikme nedenlerinin doğuşunda, durum idarece incelenerek işi engelleyici nedenlere ve yapılacak işin niteliğine göre işin bir kısmına veya tamamına ait süre gecikmeyi karşılayacak kadar uzatılır (HİGŞ m.35/f.2).